

Антоніна Данко
науковий співробітник відділу економіки та
управління загальною середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України
Аспірантка Інституту педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна
Orcid ID:0000-0001-9551-4327
antoninadanko@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ ПЕДАГОГІВ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Спілкування, комунікація це унікальна ознака людей, що визначає нас як членів суспільства. Спілкування – це здатність до сприймання, передавання інформації у вигляді повідомлень за допомогою вербальних, невербальних, технічних або матеріальних засобів [3].

Сучасний світ визначається здатністю активного спілкування між людьми в різних куточках світу, за допомогою перекладачів можливе спілкування між людьми, які говорять різними мовами, але разом із тим, актуальним залишається питання професійного спілкування між колегами, в реальному часі, в єдиній професії задля досягнення єдиної визначеної професійної мети.

Проблему впровадження прийомів педагогіки партнерства досліджувало чимало сучасних науковців, зокрема: І. Бех, І. Вілкова, Л. Долинська, В. Рибалка, Л. Велитченко, І. Зимня, Д. Міль, О.Коханова, С. Лівинська, Ш. Амонашвілі, І. Волков,

І. Іванов, Є. Ільїн, С. Лисенкова, В. Шаталов та інші, але механізми впровадження даних прийомів при організації процесу спілкування педагогів в межах окремого колективу недостатньо досліджені та описані.

Освітня реформа, яка була впроваджена в загальних освітніх закладах України цілком спрямована на формування «Нової української школи», школи майбутнього, яка дозволить виховувати нове покоління із правильною системою цінностей, пріоритетів, з готовністю пізнавати цей світ та навчатись впродовж життя. Але як може реалізовуватись дана освітня концепція, якщо до її впровадження не будуть готові педагогічні фахівці?

Нова українська школа, як загальний середній заклад освіти із новим підходом до освітньої діяльності та організації освітнього процесу, починається ні зі стін, ні з класу, і аж ніяк із книжок, вона починається із педагогів, які самі освоїли принципи, які пропонують дітям та реалізують їх у власному житті та власній педагогічній діяльності. Один педагог, який освоїв концепцію НУШ, її принципи, дослідив методи та прийоми, які є актуальним для впровадження їх в освітній процес, просто не може не поділитись власними знаннями та здобутками з іншими колегами. Організація спілкування між педагогами, за умови роботи над проблемою НУШ, передбачає активну взаємодію педагогів в межах педагогічного колективу та за його межами на основі принципів педагогіки партнерства, адже саме вона визначена принципами НУШ як провідна технологія у побудові стосунків і, відповідно, організації процесу активного спілкування та взаємодії [4;5].

На педагогічне спілкування із колегами покладено ряд функцій, зокрема:

- Обмін інформацією та досвідом при роботі над конкретною спільною проблемою, яка може бути визначена як на рівні освітнього закладу, на рівні міста, області або, навіть, країни;
- Міжособистісне пізнання;
- Організація та регуляція освітнього процесу через активну взаємодію педагогів в межах педагогічного колективу та з його адміністрацією;

- Самопрезентація педагога, представлення власного педагогічного досвіду та педагогічних здобутків;
- Обмін досвідом при вирішенні конкретної педагогічної проблеми [1].

При організації педагогічного спілкування на засадах педагогіки партнерства варто враховувати і всі сторони процесу спілкування:

- Комуникативну;
- Інтерактивну;
- Перцептивну.

Переплітаючись між собою, всі три складові процесу спілкування утворюють сам процес спілкування, який спрямований на організацію освітнього процесу та створення комфортного психологічного середовища як для здобувачів освіти, так і педагогічного колективу.

Партнерське спілкування в межах педагогічного колективу складається із комплексу методів, прийомів та способів соціально-педагогічної взаємодії між представниками педагогічного колективу, які цілковито спрямовані на досягнення спільної мети не лише в організації освітнього процесу, а й вихованні та навчанні здобувачів освіти, визначенні та вирішенні окремих педагогічних або колективних проблем, залученні до партнерської взаємодії та освітнього процесу зовнішніх партнерів, які сприятимуть оптимізації освітнього процесу.

Досліджуючи проблему педагогічного спілкування на засадах партнерства в межах педагогічного колективу визначають ряд його особливостей, зокрема:

- Офіційні статуси об'єктів спілкування;
- Формування та вдосконалення взаємовигідних зв'язків окремих організацій або педагогічного колективу у процесі визначення та досягнення спільної мети;
- Визначення правил спілкування та дотриманням їх не лише при взаємодії педагогів між собою, а й між усіма учасниками освітнього процесу загалом;

- Конструктивність характеру сформованих взаємовідносин, їх спрямованість на вирішення окремих завдань та проблем, без залучення додаткових ресурсів та із дотриманням визначених меж (часових, або за рахунок обмеженості ресурсної бази);
- Колективне прийняття рішень на умовах партнерської зацікавленості та взаємодії;
- Врахування думки кожного партнера, тобто кожного педагога, що виражається у рівності прав та можливості вираження власної думки;
- Організована, злагоджена колективна діяльність відповідно до прийнятого колективного рішення та визначеної колективної мети [1;2;3].

Узагальнюючи вищесказане, доходимо висновку, що лише за умови організації процесу взаємодії педагогів, їх активного спілкування на засадах педагогіки партнерства, дані прийоми та методи можуть бути впроваджені в освітній процес для взаємодії із іншими партнерами: здобувачами освіти та їх батьками. Не пізнавши дану методику, та не застосувавши її в межах педагогічного колективу для формування навичок партнерської взаємодії між колегами, впровадити її в освітній процес для взаємодії з усіма його учасниками просто не вдасться.

ЛІТЕРАТУРА

1. Взаємодія у школі: 6 прикладів змін через партнерство. Посібник МОН України URL: https://38d34c07-6455-4caa-9ab7-7d37e22181e3.filesusr.com/ugd/417f51_002e0e562bd04458b040e24238550cd8.pdf
2. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с.
3. Коханова О. Партнерство як фактор соціалізації особистості URL:https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2004/1/O_Kokhanova_PPTP_2_IPSP

4. Нова українська школа / Концептуальні засади реформування середньої школи. Кол-в авторів: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Кобернік І., Ковтунець В. та ін. К., 2016. 33 с.
5. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / za zag. red. N. M. Bibik. K: Літера ЛТД, 2018. 160 с.